

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA PRIE
LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL R. L. 2017-01-25 SKUNDO**

2017 m. balandžio 3 d. Nr. S-77 (7-28/2017)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie
Lietuvos Respublikos Vyriausybės,
susidedanti iš:

komisijos pirmininkės
komisijos narių

Editos Veršelienės
Martyno Endrijaičio
Rasos Stravinskaitės
Andriaus Veniaus – pranešėjas
Linos Vosylienės

sekretoriaujant

Ramutei Matkevičienei

dalyvaujant mokesčių administratoriaus
atstovui

Dariui Kiaušui

mokesčių mokėtojo atstovui

advokato padėjėjui Gediminui
Marcinkevičiui

2017 m. kovo 7 d. išnaginėjusi R. L. 2017-01-25 skundą (toliau – Pareiškėjas) dėl Muitinės departamento prie Finansų ministerijos (toliau – Muitinės departamentas) 2017-01-09 sprendimo Nr. 1A-8 n u s t a t ė:

Muitinės departamentas ginčijamu sprendimu patvirtino Kauno teritorinės muitinės (toliau – Kauno TM) 2016-11-03 sprendimą Nr. 6PR20001, kuriuo Kauno TM pripažino Pareiškėją bei E. Š. solidariais skolininkais muitinei už importuotą ir nedeklaruotą muitinėje transporto priemonę „Mercedes Benz E320“ (kėbulo Nr.) (toliau – ginčo automobilis) ir jiems įregistravo mokesstinę prievolę muitinei: 550 EUR maito mokesčių, 1271 Eur pridėtinės vertės mokesčių (toliau – PVM), 451 Eur PVM delspinigius bei skyrė 182 Eur baudą.

Muitinės departamentas skundžiamame sprendime nurodė, jog ginčas vyksta dėl prekės – automobilio „Mercedes Benz E320“ (kėbulo Nr.) – apmokestinimo bei skolininko (skolininkų) muitinei nustatymo.

Sprendime nurodyta, jog į Europos Bendrijos muitų teritoriją įvežtos prekės nuo jų įvežimo momento yra muitinės prižiūrimos. Jos lieka taip prižiūrimos tiek laiko, kiek, atitinkamais atvejais, reikia jų muitiniam statusui nustatyti, o ne Europos Bendrijos prekių atveju, nepažeidžiant 82 straipsnio 1 dalies, tol, kol pakeičiamas prekių muitinis statusas, jos įvežamos į laisvąją zoną, padedamos į laisvąjį sandėlį, reeksportuojamos ar sunaikinamos, vadovaujantis 182 straipsniu (1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92,

nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą (toliau – BMK) 37 str.). Į Europos Bendrijos muitų teritoriją įvežamas prekes muitinei turi pateikti asmuo, kuris jas įveža į minėtą teritoriją arba, atitinkamais atvejais, asmuo, kuris prisiima atsakomybę už jau įvežtų prekių gabenimą (BMK 38, 40 str.). Jeigu dėl nenumatytų aplinkybių arba *force majeure* 38 straipsnio 1 dalyje nustatytos prievolės neįmanoma įvykdyti, asmuo, privalantis įvykdyti tą prievolę, arba, vietoj jo, bet kuris kitas asmuo turi nedelsdamas informuoti muitinę apie susidariusią padėtį (BMK 39 str.).

Vadovaujantis BMK 79 straipsniu, išleidimas į laisvą apyvartą suteikia ne Bendrijos prekėms Bendrijos prekių muitinį statusą, t. y. transporto priemonės, kurioms įforminta išleidimo į laisvą apyvartą procedūra, laikomos turinčiomis Bendrijos prekių statusą. Tai reiškia, kad prekėms pritaikytos prekybos politikos priemonės, atlikti kiti numatytieji prekių importo formalumai ir, kad prekės apmokestintos visais teisiškai privalomais sumokėti mokesčiais.

Vadovaujantis BMK 38–41 straipsnių nuostatomis, lengvasis automobilis „Mercedes Benz E320“ (kėbulo Nr. WDB2112261A403965) privalėjo būti pateiktas ir deklaruotas muitinėje. Nesant įrodymų, kad šie veiksmai nagrinėjamu atveju buvo atlikti, Kauno TM pagrįstai prekę pripažino neteisėtai įvežta į Bendrijos muitų teritoriją.

Pagal BMK 202 straipsnio 1 d. a punktą importo skola muitinei atsiranda neteisėtai įvežant į Bendrijos muitų teritoriją importo muitais apmokestinamas prekes, o skolininkais laikomi (BMK 202 straipsnio 3 dalis):

- asmuo, neteisėtai įvežęs tokias prekes,
- bet kurie asmenys, dalyvavę neteisėtai įvežant prekes ir žinoję arba, yra pagrindo manyti, turėję žinoti, kad toks prekių įvežimas neteisėtas, ir
- bet kurie asmenys, įsigiję arba laikę atitinkamas prekes ir jų įsigijimo arba gavimo metu žinoję arba, yra pagrindo manyti, turėję žinoti, kad prekės buvo įvežtos neteisėtai.

Vadovaujantis BMK 213 straipsniu, jeigu vieną skolą muitinei privalo sumokėti keli asmenys, jie solidariai atsako už tokią skolą. Taigi, vadovaujantis paminėtu teisiniu reglamentavimu, skolą muitinei už neteisėtai į Bendriją įvežtas prekes privalo sumokėti ne tik jas neteisėtai įvežę, bet ir tokias prekes įsigiję arba laikę asmenys.

Nagrinėjamu atveju Pareiškėjas solidariu skolininku muitinei pripažintas BMK 202 str. 3 dalies trečios įtraukos pagrindu, t. y. Kauno TM skundžiamu sprendimu pripažino, kad Pareiškėjas, įsigijęs ginčo automobilį, žinojo arba, yra pagrindo manyti, turėjo žinoti, kad prekė buvo įvežta neteisėtai.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) yra išaiškinęs, jog iš BMK 202 str. 3 dalies trečios įtraukos loginės konstrukcijos matyti, kad joje nustatytos dvi kumuliatyvios (t. y. turinčios egzistuoti kartu) sąlygos asmenį pripažinti skolininku: pirma, šie asmenys turi būti įsigiję arba laikę neteisėtai į Bendrijos muitų teritoriją įvežtas prekes ir, antra, šių prekių įsigijimo arba gavimo metu jie žinojo arba yra protingas pagrindas manyti, kad turėjo žinoti, jog prekės buvo įvežtos neteisėtai. Netenkinant bent vienos iš šių sąlygų, asmuo negali būti pripažįstamas privalančiu mokėti importo skolą muitinei minėtos nuostatos pagrindu (LVAT 2011 m. lapkričio 18 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁴³-2619/2011).

Taigi, Pareiškėjo atveju būtina nustatyti abiejų pirmiau aptartų sąlygų buvimą. Byloje neginčijamai nustatyta, kad Pareiškėjas įsigijo automobilį „Mercedes Benz E320“, kurio pirminė registracijos vieta yra Šveicarijos Konfederacija, todėl pirmoji sąlyga tenkinama. Dėl antrosios sąlygos buvimą būtina nustatyti, ar Pareiškėjas prekės įsigijimo metu žinojo arba, yra pagrindo manyti, turėjo žinoti, kad ji buvo įvežta neteisėtai. Visuotinai žinoma ir neįrodinėtina aplinkybė, kad Šveicarijos Konfederacija nėra Europos Sąjungos narė, todėl iš jos importuojamoms prekėms yra taikomi importo mokesčiai. R. L. vardu VĮ „Regitra“ 2013-08-09 pateiktame prašyme Nr. 9793906 „Dėl transporto priemonės registracijos“ nurodyta transporto priemonės registravimo šalis – Šveicarijos Konfederacija (CHE), be to, kartu su prašymu taip pat pateiktas transporto priemonės registravimo Šveicarijos Konfederacijoje dokumentas, todėl darytina išvada, kad yra pakankamas pagrindas manyti, kad R. L. turėjo

žinoti, kad įsigyta ne Bendrijos prekė ir jai turėjo būti atlikti muitinės formalumai. Tai, kad baudžiamojoje byloje Nr. 1-1866-928/2015 nustatytas asmuo, pardavęs ginčo automobilį, neeliminuoja Pareiškėjo, kaip solidaraus skolininko, atsakomybės. Pareiškėjas, įsigydamas automobilį, privalėjo įsitikinti, ar automobilis Bendrijos muitų teritorijoje yra išleistas į laisvą apyvartą, ar už jį sumokėti importo mokesčiai, be to, kaip teigia pats Pareiškėjas, automobilį jis pirkė iš E. Š., tačiau pasirašė pirkimo pardavimo sutartį, kurioje pirkėju nurodytas ne E. Š., o M. R. – šios aplinkybės, veikiant atidžiai ir rūpestingai, turėjo Pareiškėjui sukelti pagrįstų abejonių, ar automobilis į Lietuvos Respubliką įvežtas teisėtai. Taigi, atsižvelgiant į pirmiau aptartas automobilio įsigijimo aplinkybes, konstatuotina, kad antroji kumuliatyvi sąlyga dėl Pareiškėjo pripažinimo skolininku muitinei BMK 202 str. 3 d. 3 įtraukos pagrindu taip pat yra tenkinama.

Sprendime nurodyta, jog Pareiškėjas skunde nepagrįstai teigia, kad, atsižvelgiant į tai, kad Kauno TM 2014 m. birželio 11 d. sprendimas Nr. 4PR20016 buvo panaikintas, Kauno TM priėmus naują sprendimą, buvo pabloginta jo padėtis, o tai prieštarauja bendrosioms teisės taisyklėms. Muitinės departamentas pažymi, kad Pareiškėjas Kauno TM 2014 m. birželio 11 d. sprendimu Nr. 4PR20016 buvo pripažintas skolininku muitinei už importuotą ir nedeklaruotą muitinėje transporto priemonę „Mercedes Benz E320“, tačiau Muitinės departamentas 2016 m. liepos 22 d. sprendimu Nr. 1A-278 nusprendė atnaujinti mokestinės ginčo bylos procesą bei panaikinti minėtą sprendimą bei pavesti atlikti pakartotinį patikrinimą bei priimti naują sprendimą. Kauno TM, vykdydama Muitinės departamento sprendimą, įvertino Kauno apylinkės teismo 2015 m. rugsėjo 25 d. nuosprendyje nustatytas aplinkybes bei į jas atsižvelgusi priėmė sprendimą, pagal kurį skolininku muitinei pripažintas ne vienas Pareiškėjas, o taip pat ir E. Š., taigi teigti, jog Pareiškėjo teisinė padėtis pablogėjo, nėra pagrindo.

Pareiškėjas su skundžiamu sprendimu nesutinka ir prašo Komisijos jį panaikinti.

Pareiškėjas skunde nurodė, kad skundžiamas sprendimas yra neteisėtas ir nepagrįstas, prieštarauja Kauno apylinkės teismo 2015-09-25 nuosprendžiui (toliau – Teismo nuosprendis) nustatytoms faktinėms aplinkybėms.

Teismo nuosprendžiu E. Š. buvo pripažintas kaltu pagal Baudžiamojo kodekso (toliau – BK) 202 str. 1 d., 222 str. 1 d, 220 str. 1 d. ir 300 str. 1 dalį. Teismo nuosprendyje nurodyta, jog E. Š., neteisėtai vykdė komercinę veiklą: 2013-01-01–2013-09-05 Kauno m., neįregistravęs individualios veiklos ir neinformavęs mokesčių administratoriaus apie pradėtą vykdyti individualią veiklą, siekdamas gauti pajamų, vykdė komercinę automobilių prekybos veiklą ir iš šios veiklos gavo 75000 Lt (21721 Eur) pajamų. Vienas iš nusikalstamos veikos epizodų yra susijęs su ginčo automobilio pardavimui Pareiškėjui už 19000 Lt. Būtent E. Š. pripažintas kaltu, jog, siekdamas nuslėpti vykdomą individualią veiklą, pagamino ir panaudojo netikrus automobilio pardavimo dokumentus, o vienas iš jų – dėl ginčo automobilio pardavimo Pareiškėjui, pagal kurį 2013-07-01 automobilio pardavimo dokumente „Kaufvertrag“ įrašė tikrovės neatitinkančią informaciją apie ginčo automobilio pardavimo datą, vietą, pardavėją, automobilio pardavimo kainą, t. y. kad 2013-07-01 Šveicarijos Ciuricho m. pardavėjas M. R. pardavė automobilį už 4200 Šveicarijos frankų, tokiu būdu pagamino netikrą dokumentą, patvirtinantį automobilio pardavimą, ir jį panaudojo perduodamas pirkėjui – Pareiškėjui. Taigi, būtent E. Š. įvežė ginčo automobilį į Lietuvos Respubliką, tačiau, siekdamas išvengti importo mokesčių mokėjimo, nuslėpė, kad mokesčiai už ginčo automobilį yra nesumokėti. Pareiškėjas įtarė, kad E. Š. galimai yra nesumokėjęs mokesčių, todėl ir pranešė valstybės institucijoms apie galimai daromą nusikaltimą.

Pareiškėjas nurodo, kad jo veiksmuose nėra vieno iš BMK 202 str. 3 dalyje nurodytos sąlygos – neteisėto laikymo. Pasak Pareiškėjo, toks laikymas galimas tik žinant, t. y. esant kaltės formai – tyčiai. Pareiškėjo atžvilgiu tyčios nebuvo ir tai patvirtina jo kreipimasis į teisėsaugos institucijas, todėl jo ir E. Š. solidari atsakomybė negalima. Pareiškėjo nuomone, muitinės pareigūnai jo veiksmus prilygina E. Š. nusikalstamai veikai. Pareiškėjas yra baudžiamas kartu su asmeniu, kuris padarė mokestinius nusikaltimus, nors Pareiškėjas yra asmuo, kuris apie tai

informavo. Pareiškėjas su E. Š. bendravo tik 2013-08-09, t. y. po mėnesio po to, kai ginčo automobilis jau buvo įvežtas į Lietuvos Respubliką. Taigi, E. Š., kaip neteisėtai įvežusiam ginčo automobilį į Lietuvos Respubliką, mokestinė prievolė atsirado anksčiau, t. y. 2013-07-09.

Pareiškėjas taip pat nurodė, jog Muitinės departamentas nepasisakė dėl Pareiškėjo skundo argumentų, kad BMK 202 str. 3 dalies įtraukos dėl asmens pripažinimo skolininku turi būti taikomos eiliškumo tvarka, t. y. pirmumo pagrindu tikrinant, ar nėra veikų ir skolininkų, atitinkančių pirmos įtraukos sąlygas, antros ir vėliausiai trečios. Pareiškėjas su E. Š. iš karto buvo pripažinti solidariais skolininkais trečiosios įtraukos pagrindu. Sprendime nepasisakyta dėl E. Š. pripažinimo skolininku pirmosios, o ne trečiosios įtraukos pagrindu.

Iš bylos medžiagos matyti, jog skundžiamas sprendimas tvirtintinas.

Ginčas byloje yra kilęs dėl Pareiškėjo pripažinimo solidariu skolininku muitinei (įregistruota skola muitinei: 550 Eur maitas, 1271 Eur PVM, 451 Eur PVM delpinigiai bei 182 Eur bauda) už importuotą ir nedeklaruotą muitinėje ginčo automobilį „Mercedes Benz E320“ BMK 202 str. 3 dalies 3 įtraukos ir 213 straipsnio pagrindu, Muitinės departamentui konstatavus, jog Pareiškėjas įsigijo ginčo automobilį, kurio pirminė registracijos vieta yra Šveicarijos Konfederacija ir, yra pagrindo manyti, automobilio įsigijimo metu turėjo žinoti, kad jis buvo įvežtas neteisėtai.

Pareiškėjas savo nesutikimą su skundžiamu sprendimu grindžia tuo, jog būtent E. Š. baudžiamojoje byloje buvo pripažintas kaltu dėl 2013-01-01–2013-09-05 laikotarpiu neteisėtai vykdytos komercinės veiklos bei dokumentų klastojimo, siekiant nuslėpti vykdytą individualią veiklą (taip pat ir dėl ginčo automobilio pardavimo Pareiškėjui), todėl tik E. Š. turėjo būti pripažintas skolininku muitinei. Be to, Pareiškėjo teigimu, E. Š. turėjo būti pripažintas skolininku muitinei BMK 202 str. 3 dalies pirmos įtraukos pagrindu. Pareiškėjas mano, jog asmenį pripažinti skolininku muitinei pagal BMK 202 str. 3 d. trečią įtrauką galima tik tuo atveju, jeigu nėra nustatytas skolininkas pagal BMK 202 str. 3 dalies 1 ir 2 įtraukas. Be to, pagal BMK 202 str. 3 d. trečią įtrauką, siekiant asmenį pripažinti skolininku, būtina nustatyti vieną iš sąlygų – neteisėtą laikymą. Pasak Pareiškėjo, toks laikymas galimas tik žinant, t. y. esant tyčios kaltės formai. Pareiškėjo atveju tyčia nenustatyta ir tai patvirtina jo kreipimasis į teisėsaugos institucijas dėl galimai neteisėtos E. Š. veiklos.

Mokestinio ginčo byloje, atlikus pakartotinį ginčo automobilio, kuris buvo įvežtas į Bendrijos muitų teritoriją ir kuriam nebuvo atlikti muitinės formalumai, muitinės vertės nustatymo ir importo mokesčių apskaičiavimo teisingumo muitinį patikrinimą, remiantis Kauno m. apylinkės teismo 2015-09-25 apkaltinamajame nuosprendyje baudžiamojoje byloje Nr. 1-1866-928/2015 nustatytais aplinkybėmis, buvo nustatyta, kad Pareiškėjas iš E. Š. 2013-08-09 įsigijo ginčo automobilį, kad E. Š. 2013-07-01 automobilio pardavimo dokumente „Kaufvertrag“ įrašė tikrovės neatitinkančią informaciją apie ginčo automobilio pardavimo datą, vietą, pardavėją, automobilio pardavimo kainą, t. y. kad 2013-07-01 Šveicarijos Ciuricho m. pardavėjas M. R. pardavė automobilį už 4200 Šveicarijos frankų, tokiu būdu E. Š. pagamino netikrą dokumentą, patvirtinantį automobilio pardavimą, ir jį panaudojo perduodamas pirkėjui – Pareiškėjui, taip pat kad Pareiškėjas tą pačią dieną (2013-08-09) VĮ „Regitra“ pateikė prašymą įsigyti ginčo automobilį, kurio ankstesnė registracijos vieta buvo nurodyta Šveicarijos Konfederacija, įregistruoti savo vardu.

Iš Pareiškėjo skundo matyti, kad jis iš esmės neginčija pačios mokestinės prievolės apskaičiavimo teisėtumo ir pagrįstumo, t. y. neginčija, jog už ginčo transporto priemonę privalo būti sumokėti importo mokesčiai, tačiau akcentavo tai, kad prievolė sumokėti šiuos mokesčius kyla būtent E. Š., kuris įvežė ginčo automobilį į Lietuvos Respubliką, tačiau pastarasis, siekdamas išvengti importo mokesčių mokėjimo, nuslėpė, kad mokesčiai už ginčo automobilį yra nesumokėti.

Pagal BMK 202 straipsnio 1 dalį importo skola muitinei atsiranda neteisėtai įvežant į Bendrijos muitų teritoriją importo muitais apmokestinamas prekes arba neteisėtai įvežant į kitą tos teritorijos dalį prekes, esančias laisvojoje zonoje arba laisvajame sandėlyje. Šio straipsnio

prasmė neteisėtu įvežimu laikomas bet koks prekių įvežimas pažeidžiant 38–41 straipsnius ir 177 straipsnio antrąją įtrauką. Taigi prekės, kurios kirtusios Bendrijos išorės sieną sausuma yra minėtoje teritorijoje jau už pirmosios muitinės įstaigos, tačiau kurios nebuvo pristatytos į šią įstaigą, o už pranešimą muitinei apie šių prekių įvežimą atsakingi asmenys apie tai nepranešė, yra neteisėtai (į šią teritoriją) įvežtos prekės Bendrijos muitinės kodekso 202 straipsnio prasmė.

Pasisakant, ar pagrįstai mokesčių administratorius Pareiškėją pripažino skolininku muitinei, nagrinėjamoje byloje pirmiausiai yra aktualus Bendrijos muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalies 3 įtraukos taikymo ir aiškinimo klausimas. Pasisakydama šiuo aspektu, Komisija pažymi, kad pagal minėtą teisės normą skolininkais muitinei tampa asmenys, įsigiję arba laikę atitinkamas prekes ir jų įsigijimo arba gavimo metu žinoję arba, yra pagrindo manyti, turėję žinoti, kad prekės buvo įvežtos neteisėtai.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT), kuris, vadovaudamasis 1999-01-14 Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 (2016-06-02 įstatymo Nr. XII-2399 redakcija) 15 straipsniu, formuoja vienodą administracinių teismų praktiką aiškinant ir taikant įstatymus bei kitus teisės aktus, 2011-11-18 nutartyje administracinėje byloje Nr. A-143-2619/2011, paskelbtoje „Administracinė jurisprudencija“ Nr. 22, 2011, aiškindamas Bendrijos muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalies 3 įtraukoje įtvirtintą normą, nurodė, jog iš šios normos loginės konstrukcijos matyti, kad joje nustatytos dvi kumuliatyvios (t. y. turinčios egzistuoti kartu) sąlygos asmenį pripažinti skolininku: pirma, šie asmenys turi būti įsigiję arba laikę neteisėtai į Bendrijos muitų teritoriją įvežtas prekes ir, antra, šių prekių įsigijimo arba gavimo metu jie žinojo arba yra protingas pagrindas manyti, kad turėjo žinoti, jog jos (prekės) buvo įvežtos neteisėtai. Netenkinant bent vienos iš šių sąlygų, asmuo negali būti pripažįstamas privalančiu mokėti importo skolą muitinei (importo muitus) minėtos nuostatos pagrindu. Išplėstinė teisėjų kolegija minėtoje nutartyje taip pat nurodė, jog, vertinant, ar yra tenkinama antroji sąlyga, pirmiausia pastebėtina, kad Europos Sąjungos Teisingumo Teismas (toliau – ESTT) yra pažymėjęs, jog pripažinimui „skolininku“ Bendrijos muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalies 3 įtraukos prasmė taikomos sąlygos, pagrįstos subjektyviu vertinimu, t. y. fiziniai arba juridiniai asmenys turėjo sąmoningai įsigyti arba laikyti neteisėtai įvežtas prekes. Šie faktoriai tam tikrais atvejais neleidžia asmens laikyti skolininku (2004-09-23 sprendimo byloje *Spedition Ulustrans*, C-414/02, 27 ir 28 p.; 2005-03-03 sprendimo byloje *Merabi Papismedov* ir kt., C-195/03, 40 p.). LVAT pastebėjo, kad iš ginčo teisiniam santykiams taikytinų teisės normų matyti, jog, sprendžiant neteisėtai į Bendrijos muitų teritoriją įvežtas prekes įsigijusio ir (arba) laikiusio asmens pripažinimo muitinės skolininku klausimą, Bendrijos muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalies 3 įtrauka nereikalauja įrodyti, kad asmuo tikrai žinojo, jog įsigyja (gauna) neteisėtai į pastarąją teritoriją įvežtas prekes. Aptariamai sąlygai muitinės skolai atsirasti pakanka nustatyti, kad yra protingas pagrindas manyti, jog asmuo turėjo žinoti, kad įsigijo (gavo) ir (arba) laikė prekes, kurios buvo įvežtos neteisėtai. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas dėl Bendrijos muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalyje įtvirtintos frazės „yra pagrindo manyti, turėję žinoti“ 2011-11-17 sprendime byloje *Oliver Jestel* prieš *Hauptzollamt Aachen*, C-454/10, yra pažymėjęs, kad minėta frazė nurodo į rūpestingą ir apdairų subjektą (22 p.).

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, konstatuotina, jog tam, kad Pareiškėjas būtų laikomas skolininku muitinei, privalu nustatyti dvi kartu egzistuojančias sąlygas: pirma, Pareiškėjas įsigijo neteisėtai į Bendrijos muitų teritoriją įvežtą automobilį ir, antra, šio automobilio įsigijimo metu žinojo arba yra protingas pagrindas manyti, kad turėjo žinoti, jog šis automobilis buvo įvežtas neteisėtai.

Šiuo aspektu pabrėžtina, jog aplinkybė, kad asmuo pats neteisėtai neįvežė į Bendrijos muitų teritoriją ginčo prekių, nėra reikšminga. Svarbu, kad būtų įvykdytos dvi sąlygos, t. y. asmuo įsigijo arba laikė neteisėtai įvežtas prekes ir, antra, žinojo arba, yra pagrindo manyti, kad turėjo žinoti, jog toks prekių įvežimas neteisėtas.

Kaip jau minėta, Pareiškėjas pagal pirkimo–pardavimo dokumentą „Kaufvertrag“ (2013-07-01, be numerio) iš E. Š. įsigijo Šveicarijos Konfederacijoje įregistruotą ginčo

automobilį ir jį savo vardu įregistravo VĮ „Regitra“. Transporto priemonei įregistruoti Pareiškėjas pateikė pirkimo–pardavimo dokumentą ir transporto priemonės registracijos pažymėjimą, išduotą Šveicarijos Konfederacijoje. Taigi, Pareiškėjas iš E. Š. įsigijo transporto priemonę, prieš tai registruotą Šveicarijos Konfederacijoje, ir ją įregistravo valstybinėje įmonėje „Regitra“ savo vardu.

Komisija, atsižvelgdama į aukščiau nurodytas aplinkybes, daro išvadą, jog Pareiškėjo iš E. Š. įsigytas ginčo automobilis į Europos Sąjungos muitų teritoriją buvo įvežtas neteisėtai (nedeklaravus muitinėje, neįforminus importo deklaracijos ir neapskaičiavus bei nesumokėjus išleidžiant į laisvą apyvartą ir vidaus vartojimui vienu metu privalomus sumokėti importo mokesčius), o Pareiškėjas šiuo automobiliu disponavo, VĮ „Regitra“ jį įregistravo savo vardu ir nepateikė muitinei dokumentų bei informacijos, patvirtinančios, kad ginčo automobiliui Bendrijoje buvo įforminta importo deklaracija bei apskaičiuoti ir sumokėti importo mokesčiai. Todėl konstatuotina, jog pirmoji būtina sąlyga pripažinti Pareiškėją skolininku muitinei yra įrodyta.

Sprendžiant klausimą, ar Pareiškėjas turėjo žinoti apie ginčo automobilio įvežimo iš Šveicarijos Konfederacijos į Europos Sąjungos muitų teritoriją neteisėtumą, Komisija pažymi, jog administracinių teismų praktikoje laikomasi pozicijos, kad tokiu atveju pakanka nustatyti, jog yra protingas pagrindas manyti, kad asmuo turėjo žinoti, jog įsigijo (gavo) ir (arba) laikė prekes, kurios buvo įvežtos neteisėtai. Nereikalaujama įrodyti, kad asmuo *tikrai* žinojo, jog įsigyja (gauna) neteisėtai į Bendrijos muitų teritoriją įvežtas prekes (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinės teisėjų kolegijos 2011 m. lapkričio 18 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁴³-2619/2011, 2014 m. balandžio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁴³-366/2014, 2013 m. kovo 14 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A²⁶¹-840/2013 ir kt.). Ši bylai reikšminga subjektyvaus pobūdžio aplinkybė nustatytina, vertinant byloje esančius objektyvius įrodymus, nustatytų objektyvių aplinkybių visumą bei paties Pareiškėjo patirtį.

Komisija, nustatydamą, ar Pareiškėjas žinojo arba yra pagrindas manyti, kad turėjo žinoti apie ginčo prekės neteisėtą įvežimą, pažymi, kad, visų pirma, tiek BMK, tiek BMKĮN yra viešai paskelbtos ir laisvai prieinamos kiekvienam mokesčių mokėtojui. Antra, pagal BMKĮN 320 straipsnio a punktą, jeigu būtina nustatyti valstybėje narėje registruotų kelių transporto priemonių su varikliu turimą Bendrijos prekių statusą, tokios transporto priemonės laikomos turinčiomis Bendrijos prekių statusą, jeigu jos turi registracijos numerius ir dokumentus, ir šiuose numeriuose ir dokumentuose nurodyti registracijos duomenys aiškiai rodo, kad jos turi Bendrijos prekių statusą. Pareiškėjas Komisijai nepateikė jokių įrodymų, kad ginčo automobilis iki įregistruojant jį Lietuvos Respublikoje buvo registruotas kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje ar Lietuvoje. Priešingai, bylos medžiaga, o būtent minėtas transporto priemonės registracijos dokumentas bei automobilio registracijos numeriai, patvirtina, jog ginčo automobilis buvo įregistruotas Šveicarijos Konfederacijoje. Taigi, Pareiškėjas iš E. Š. įsigijo Šveicarijos Konfederacijoje, o ne kitoje ES valstybėje narėje ar Lietuvoje, įregistruotą transporto priemonę ir pateikė šiuos dokumentus VĮ „Regitra“, aiškiai žinodamas ir suprasdamas, jog automobilio ankstesnė (paskutinė) registracija yra trečiojoje šalyje.

LVAT 2016-09-01 nutartyje administracinėje byloje Nr. eA-1948-662/2016 išaiškino, jog, nors pareiškėja ginčo transporto priemonės įvežimo į Bendrijos muitų teritoriją veiksnum neatliko, tačiau atsižvelgiant į tai, jog automobilio techniniame pase buvo nurodyta, kad automobilis yra registruotas Šveicarijos Konfederacijoje, pareiškėja turėjo suprasti, jog įsigyja iš Šveicarijos Konfederacijos į Bendrijos muitų teritoriją įvežtą automobilį ir privalėjo pasidomėti, ar automobilis Bendrijos muitų teritorijoje yra išleistas į laisvą apyvartą, ar už jį sumokėti importo mokesčiai, arba šiuos veiksmus privalėjo atlikti pati.

Komisija, įvertinusi nagrinėjamoje byloje nustatytų aplinkybių ir surinktų įrodymų visetą bei atsižvelgdama į aukščiau nurodytą LVAT praktiką, daro išvadą, jog mokesčių administratorius pagrįstai konstatavo, jog šiuo atveju yra pagrindo manyti, kad Pareiškėjas turėjo žinoti, jog ginčo transporto priemonė į Europos Sąjungos muitų teritoriją įvežta

neteisėtai. Todėl, nustačius abi aukščiau nurodytas kumuliatyvias sąlygas, Pareiškėjas pagrįstai pripažintas skolininku muitinei pagal Bendrijos muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalies 3 įtrauką.

Dėl Pareiškėjo skundo argumentų, jog skolininku muitinei turėjo būti pripažintas ne jis, o E. Š., nes pastarasis Pareiškėjui ir pardavė ginčo automobilį, Komisija nurodo, jog skolininkas pagal BMK 4 straipsnio 12 punktą – bet kuris asmuo, privalantis sumokėti skolą muitinei. Skola muitinei suprantama, kaip asmens prievolė sumokėti pagal galiojančias Bendrijos nuostatas atitinkamoms prekėms taikomų importo muitų (importo skola muitinei) arba eksporto muitų (eksporto skola muitinei) sumą (BMK 4 str. 9 punktas). Importo skola muitinei (importo muitų) apima muitus ir muitams, mokamiems už importuojamas prekes, lygiavėčio poveikio privalomuosius mokėjimus (BMK 4 str. 10 punktas). Pagal BMK 213 straipsnį, jeigu vieną skolą muitinei privalo sumokėti keli asmenys, jie solidariai atsako už tokią skolą.

Neteisėto prekių įvežimo į Bendrijos muitų teritoriją atveju skola muitinei atsiranda pagal BMK 202 straipsnį. Pagal šio straipsnio 3 dalį, kai skola muitinei atsiranda neteisėtai įvežus į Bendriją prekes, skolininkais laikomi: asmuo, neteisėtai įvežęs tokias prekes, bet kurie asmenys, dalyvavę neteisėtai įvežant prekes ir žinoję arba, yra pagrindo manyti, turėję žinoti, kad toks prekių įvežimas neteisėtas, ir bet kurie asmenys, įsigiję arba laikę atitinkamas prekes ir jų įsigijimo arba gavimo metu žinoję arba, yra pagrindo manyti, turėję žinoti, kad prekės buvo įvežtos neteisėtai. ESTT, aiškindamas šios teisės normos turinį, nurodė, jog iš šios nuostatos aišku, kad Bendrijos teisės aktų leidėjai siekė plačiai apibrėžti asmenis, laikytinus skolininkais, kai neteisėtai įvežamos importo muitais apmokestinamos prekės, t. y. BMK 202 straipsnio 3 dalimi norima plačiai apibrėžti skolininko sąvoką, atsižvelgiant į skolininkų solidarumo taisyklę, nurodytą Bendrijos muitinės kodekso 213 straipsnyje, pagal kurią keli asmenys, turintys sumokėti skolą muitinei, už tokią skolą atsako solidariai. Bendrijos teisės aktų leidėjas taip pat siekė išsamiai numatyti sąlygas, pagal kurias nustatoma, kas yra skolininkai (2004-09-23 sprendimo byloje *Spedition Ulustrans*, C-414/02, 25 p., 31 p., 39 p.; 2005-03-03 sprendimo byloje *Merabi Papismedov* ir kt., C-195/03, 38 p.).

Taigi, neteisėto prekių įvežimo į Bendrijos muitų teritoriją atveju, muitinei turint pakankamai įrodymų, leidžiančių konstatuoti, jog konkretus asmuo ar asmenys atitinka BMK 202 str. 3 dalyje nurodytas sąlygas dėl jų pripažinimo skolininkais muitinei, aukščiau nurodytas teisinis reguliavimas leidžia muitinei imtis priemonių, kad būtų veiksmingiau įgyvendinami muitų teisės aktų tikslai, *inter alia*, skolos muitinei išieškojimas, ir skolininkais muitinei pripažinti ne vieną, o kelis asmenis. Todėl nagrinėjamu atveju, nustačius, kad Pareiškėjas, kaip asmuo, įsigijęs ginčo automobilį ir jo įsigijimo metu, yra pagrindo manyti, turėjęs žinoti, kad automobilis buvo įvežtas neteisėtai, BMK 202 str. 3 dalies 3 įtraukos pagrindu pripažintinas skolininku muitinei, tiek Muitinės departamentas, tiek Kauno TM teisėtai ir pagrįstai Pareiškėją pripažino solidariu skolininku muitinei, neatsižvelgiant į tai, pagal kokią BMK 202 str. 3 dalies įtrauką skolininku muitinei yra pripažintas kitas asmuo – šiuo atveju E. Š.

Komisija konstatuoja, jog Muitinės departamentas objektyviai ir visapusiškai ištyrė šio mokesčio ginčo aplinkybes, tinkamai įvertino įrodymus, teisingai taikė teisės normas bei priėmė teisėtą ir pagrįstą sprendimą, todėl naikinti šio sprendimo Pareiškėjo skunde išdėstytais argumentais nėra pagrindo.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 155 str. 4 dalies 1 punktu, n u s p r e n d ž i a:

Patvirtinti Muitinės departamento prie Finansų ministerijos 2017-01-09 sprendimą Nr. 1A-8.

Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 159 str. 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskųsti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius). Pagal MAĮ 159

str. 2 dalį apskūsti Mokestinių ginčų komisijos sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija, sprenddami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos pirmininkė

Edita Veršlienė

Komisijos nariai

Martynas Endrijaitis

Rasa Stravinskaitė

Andrius Venius

Lina Vosylienė